

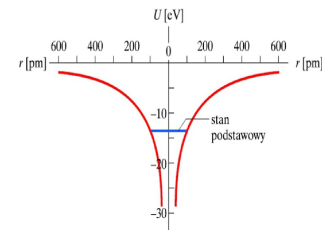
Równanie Schroedingera

Funkcję falową, Ψ dla danej cząstki, lub bardziej złożonego układu fizycznego, otrzymujemy rozwiązując równanie różniczkowe nazywane równaniem Schroedingera. Jeżeli energia potencjalna cząstki U nie zależy od czasu, to równanie Schroedingera jest równaniem niezależnym od czasu i nazywa się **stacjonarnym równaniem Schroedingera**.

$$H\Psi_i = E\Psi_i$$

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \frac{d^2\Psi}{dx^2} + U(x)\Psi(x) = E\Psi(x)$$

Atom wodoru

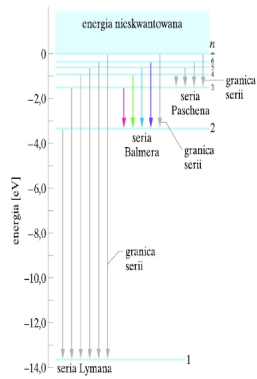
$$U(r) = -\frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{e^2}{r^2}$$

Rys. 40.15. Zależność energii potencjalnej U atomu wodoru od odległości r pomiędzy elektronem a protonem. Wykres został powtórzony po lewej stronie osi energii, aby lepiej zobrazować sferyczną symetrię trójwymiarowej pułapki, w której jest uwięziony elektron

dr Jan Szatkowski

2

Liczby kwantowe: n

Rys. 40.16. Kilka poziomów energetycznych atomu wodoru, wynikających z równania (40.24). Przejścia pogrupowane są w serie, z których każda oznaczona jest nazwiskiem badacza

n - główna liczba kwantowa

n - liczba naturalna, numeruje energię
 $n = 1, 2, 3, 4, 5, \dots$;

$$E_n = -136eV \cdot \frac{1}{n^2}$$

dr Jan Szatkowski

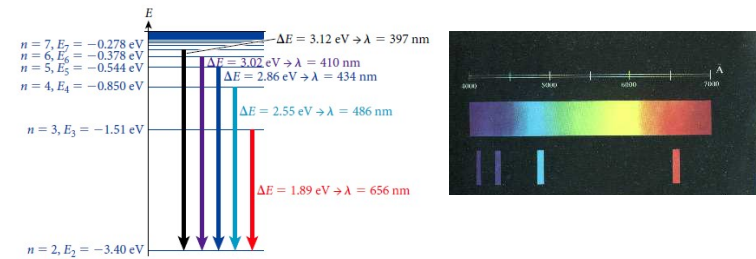

FIGURE 38.6 The first few electron transitions corresponding to the Balmer series in hydrogen.

University physics with modern physics / Wolfgang Bauer, Gary D. Westfall.—1st ed.

Magnitude of orbital angular momentum, hydrogen atom $L = \sqrt{l(l+1)} \frac{h}{2\pi}$ ($l = 0, 1, 2, \dots, n-1$)

Orbital quantum number l (Principal quantum number $n = 1, 2, 3, \dots$)

Planck's constant divided by 2π

z-component of orbital angular momentum, hydrogen atom $L_z = m_l \frac{h}{2\pi}$ ($m_l = 0, \pm 1, \pm 2, \dots, \pm l$)

Orbital magnetic quantum number m_l (Orbital quantum number l)

Planck's constant divided by 2π

Allowed values of quantum numbers for one-electron wave functions:

Principal quantum number $n \geq 1$

Orbital quantum number $0 \leq l \leq n-1$

Orbital magnetic quantum number $|m_l| \leq l$

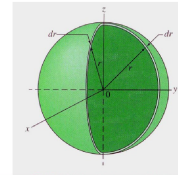
Spin magnetic quantum number $m_s = \pm \frac{1}{2}$

TABLE 41.1 Quantum States of the Hydrogen Atom

n	l	m_l	Spectroscopic Notation	Shell
1	0	0	1s	K
2	0	0	2s	L
2	1	-1, 0, 1	2p	
3	0	0	3s	M
3	1	-1, 0, 1	3p	
3	2	-2, -1, 0, 1, 2	3d	
4	0	0	4s	N

and so on

Stan podstawowy - radialna gęstość stanów

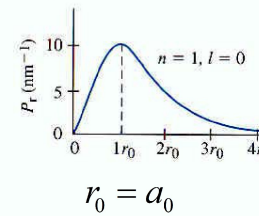

$$P(r) \Delta r = |\Psi|^2 \Delta V = |\Psi|^2 4\pi r^2 \Delta r$$

$$\Psi_{100}(r, \theta, \varphi) = \frac{1}{\sqrt{\pi a_0^3}} e^{-\frac{r}{a_0}}$$

$$P_{100}(r) = 4 \frac{r^2}{a_0^3} e^{-\frac{2r}{a_0}}$$

FIGURE 40-7 The radial probability distribution P_r for the ground state of hydrogen, $n = 1$, $l = 0$. The peak occurs at $r = r_0$, the Bohr radius.

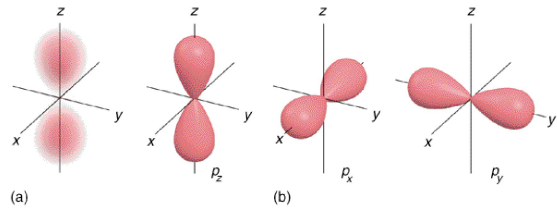
Maksimum prawdopodobieństwa dla $r = a_0$

dr Jan Szatkowski

6

Pierwszy stan wzbudzony - p orbitale

- pierwszy stan wzbudzony: $n=2, \ell=1, m_\ell=0$

dr Jan Szatkowski

7

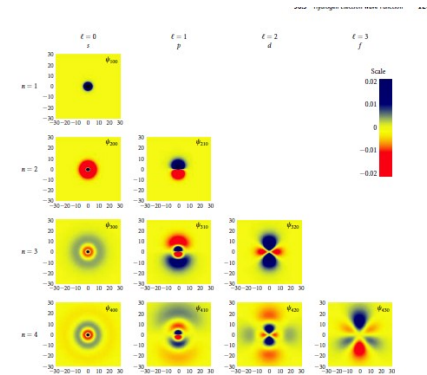
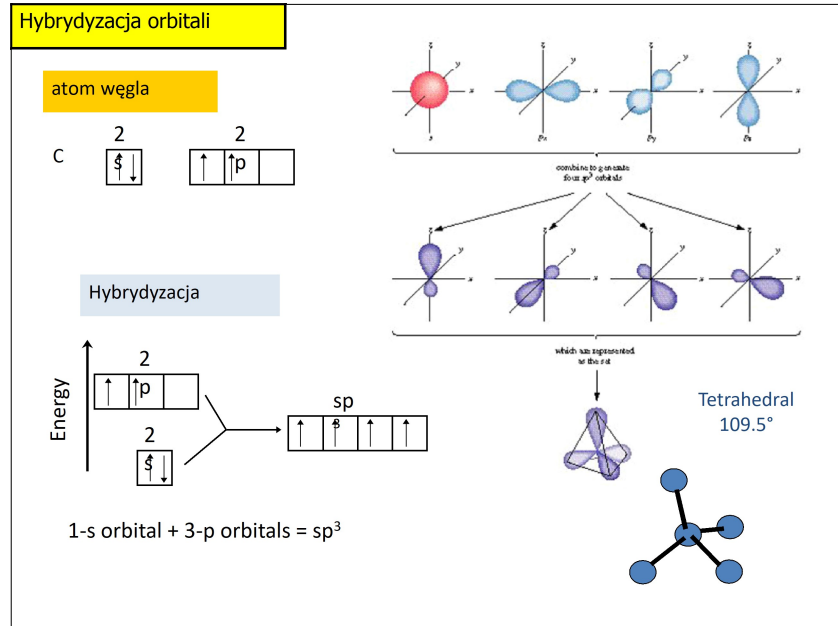
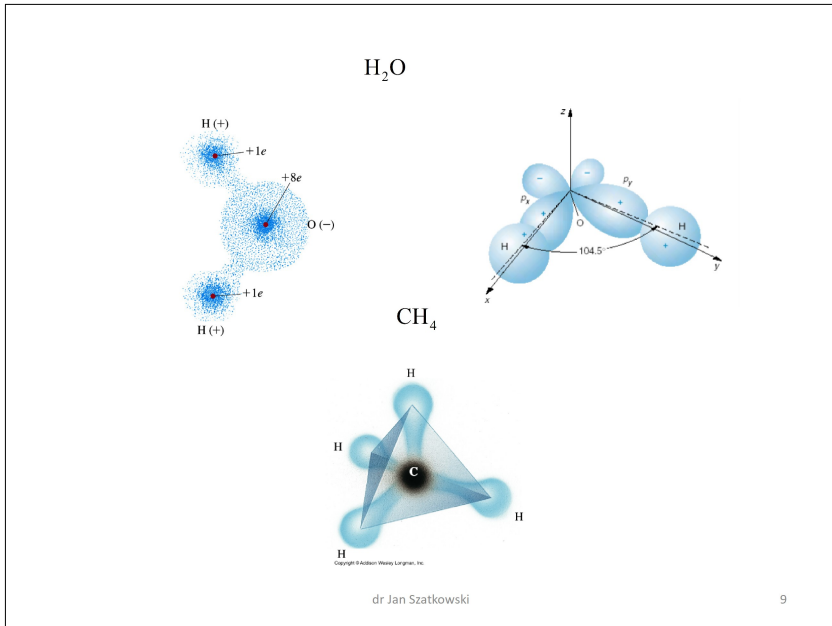
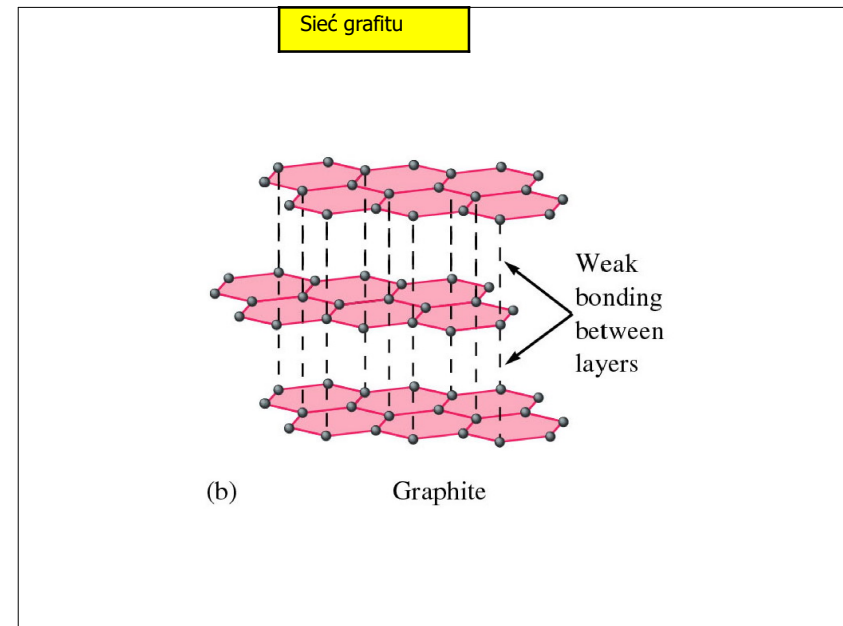
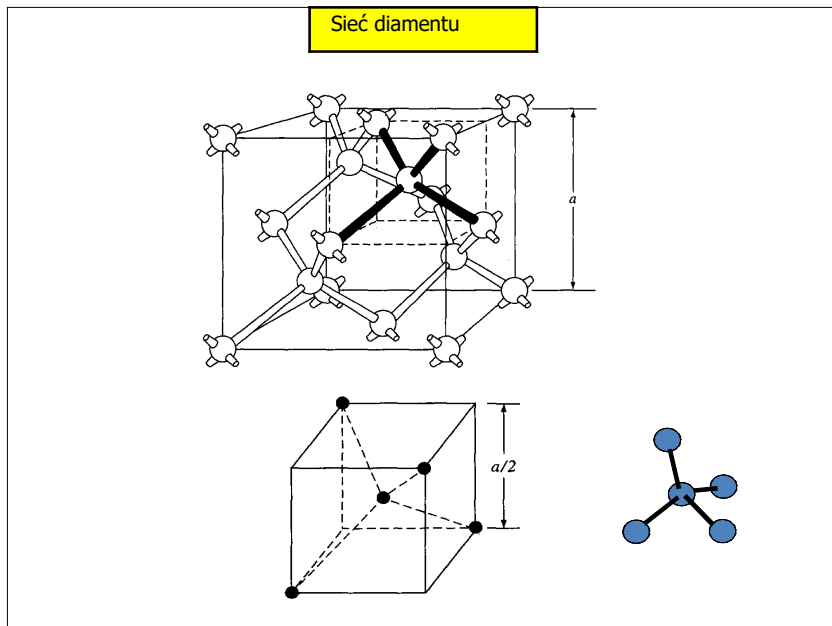

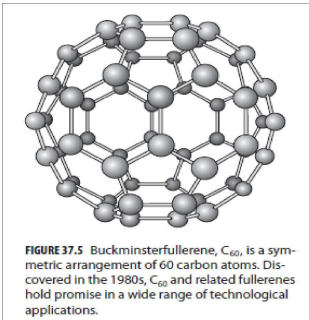
FIGURE 38.15 Hydrogen atom electron wave functions in the xz -plane for $y=0$, $\psi_{nlm}(x,z)$. The coordinates in the xz -plane are displayed in multiples of the classical Bohr radius a_0 . The scale on the right indicates how the colors in the plots represent the value of ψ_{nlm} .

University physics with modern physics / Wolfgang Bauer, Gary D. Westfall.—1st ed.

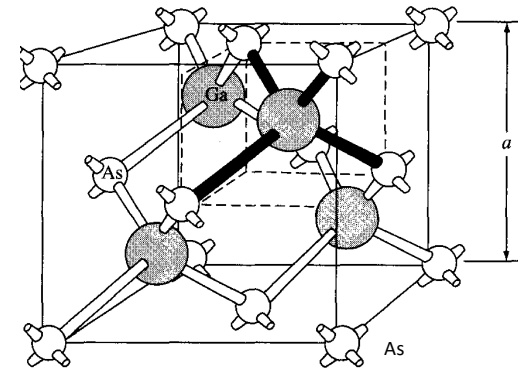
Fullerene C 60

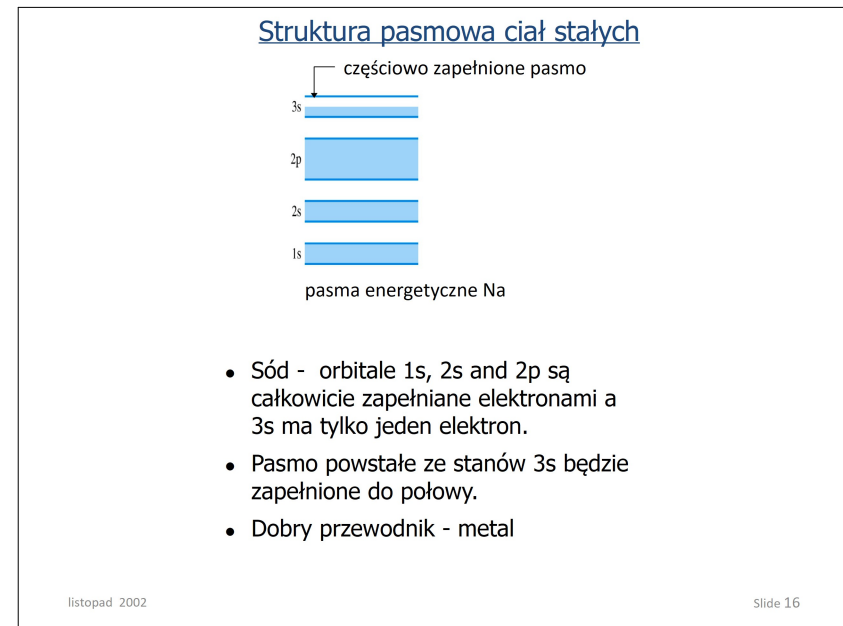
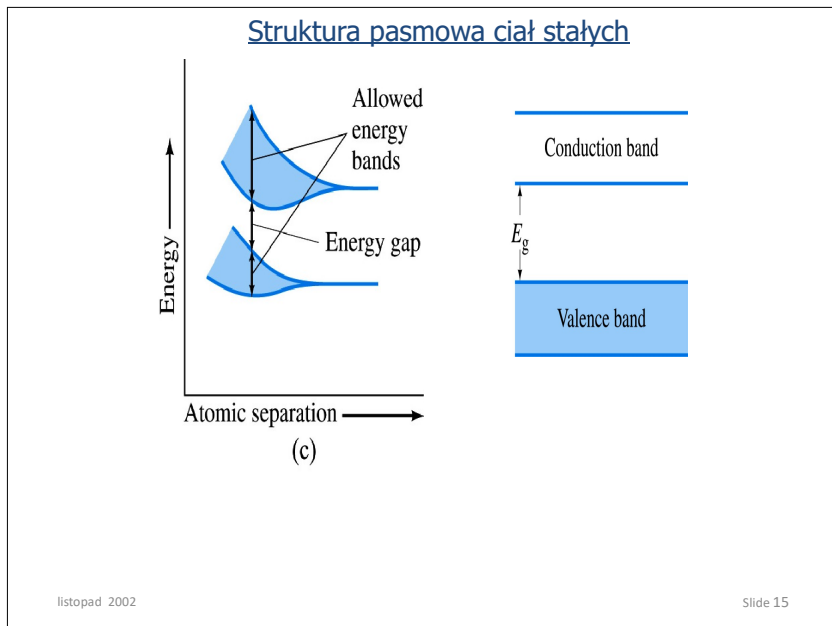

Richard Wolfson UNIVERSITY PHYSICS

Sieć blendy cynkowej (ZnS, GaAs)

Struktura pasmowa ciał stałych

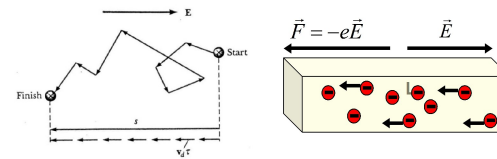
pasma energetyczne Mg

- Magnez - orbitale 1s, 2s and 2p są całkowicie wypełniane elektronami a 3s ma dwa elektrony.
- Pasmo powstałe ze stanów 3s przekrywa się z wyższym pasmem.
- Dobry przewodnik - metal

listopad 2002

Slide 17

Klasyczna teoria przewodnictwa metali

$$j = \frac{I}{S} = evn$$

$$v = \mu E$$

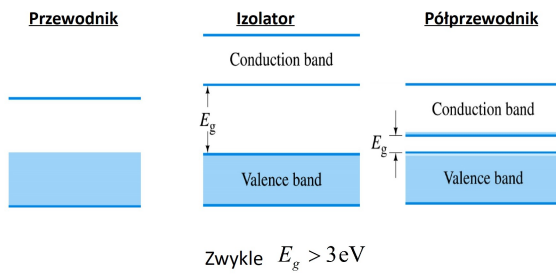
$$j = e\mu n E = \sigma E$$

$$\sigma = e\mu n \quad \rho = \frac{1}{\sigma}$$

Dr J.Szatkowski

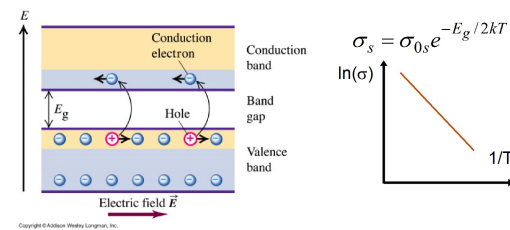
Strona 18

Struktura pasmowa ciał stałych

Slide 19

Przewodnictwo samoistne

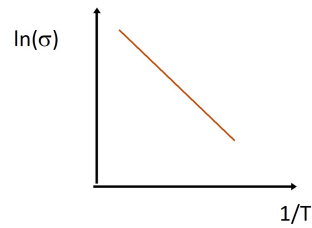
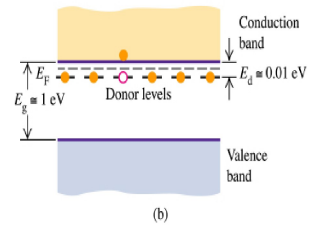
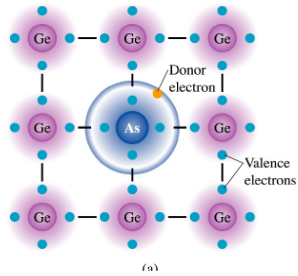

2005/2005

Dr J.Szatkowski

Strona 20

Przewodnictwo domieszkowe - donorowe

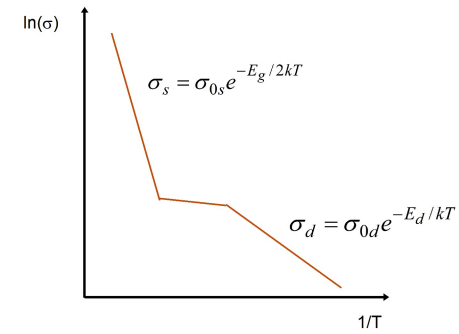

$$n \sim N_d e^{-E_d/kT}$$

$$\sigma = \sigma_0 e^{-E_d/kT}$$

Slide 21

Zależność przewodnictwa od temperatury

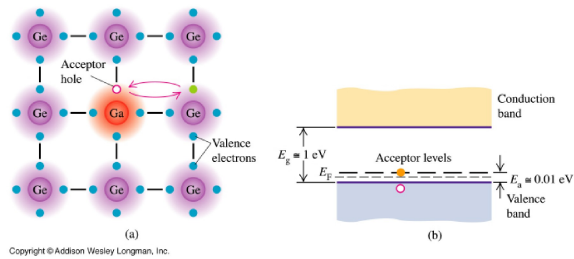

2005/2005

Dr J.Szatkowski

Strona 22

Przewodnictwo domieszkowe - akceptorowe

$$p \sim e^{-E_a/(kT)}$$

Zależność przewodnictwa od temperatury

